

Thesisonderwerpen

**Werkplaats immaterieel erfgoed
Academiejaar 2026-2027**

Inventariseren van immaterieel erfgoed

Alle lidstaten van de UNESCO 2003 Conventie nemen het engagement op het immaterieel erfgoed in hun land te inventariseren; het is één van de weinige verplichting die met de ratificatie van deze UNESCO Conventie samenhangen. Zo is er in Vlaanderen de Inventaris Vlaanderen voor immaterieel erfgoed sinds 2012. Internationaal zijn er de UNESCO Lijsten voor immaterieel erfgoed, met (als bekendste) de Representatieve Lijst die wereldwijd zichtbaarheid wil geven aan het diverse levende erfgoed van de mensheid.

In het zog van UNESCO richt het Vlaamse beleid rond inventariseren zich sinds 2018 op 'breder en diverser in kaart brengen van immaterieel erfgoed'. De website immaterieelerfgoed.be werd hiervoor ook vernieuwd in 2018. De resultaten? Meer dan 300 erfgoedpraktijken vonden tussen 2018 en 2022 hun weg naar immaterieelerfgoed.be. Qua diversiteit aan domeinen en wat betreft verschillende groepen in de samenleving (etnisch-cultureel divers, mensen met een beperking, jong & oud, ...) geeft deze website zo steeds meer een beeld van wat leeft in Vlaanderen. Anno 2023 stroomt die veelzijdigheid nog niet door naar de officiële 'Inventaris Vlaanderen'. Maar de interesse groeit, vanuit diverse erfgoedgemeenschappen zijn aanvragen tot erkenning als immaterieel erfgoed op til. Uitkijken wat de komende jaren gaan brengen.

Rond dit topic zijn velerlei insteken voor scripties mogelijk, o.a.

- Het **inventariseren** en vormen van lijsten voor immaterieel erfgoed: wat zijn de doelstellingen, aanpak, en effecten van het inventariseren van immaterieel erfgoed?
- De **impact** van de opname van immaterieel erfgoed op een lijst: wat zijn de gevolgen van formalisering, 'vererfgoedisering' voor immaterieel erfgoedpraktijken?
- Zowel algemene studies, als veldonderzoek en casestudies zijn relevant

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Onderzoek naar noden in het veld, en aanbevelingen voor toekomstige ondersteuning m.b.t. immaterieel erfgoed in het domein van orale tradities, vertellen en taalgebruik in Vlaanderen en Brussel

Storytelling, dialecten, en kalligrafie - maar ook de traditie van de bellemannen en aprilgrappen: orale tradities vind je overal. Vaak bevinden ze zich in het alledaagse leven, en zijn ze verweven door andere tradities en levende praktijken (denk maar aan (straat)theater of religieuze processies).

Vandaag is er geen specifieke erfgoedorganisatie die een aanspreekpunt en dienstverlener is voor actoren en beoefenaars binnen het **domein 'Vertellen en Taalgebruik' in Vlaanderen en Brussel**. Toch bestaat en gebeurt er heel veel, zoals bijvoorbeeld het Alden Biezenfestival, De Week van het Gents, ...

Werkplaats immaterieel erfgoed is de organisatie voor immaterieel erfgoed in Vlaanderen en Brussel en vormt daarbij ook het eerste aanspreekpunt voor vragen rond orale tradities.

Om een stand van zaken op te maken en om verdere ondersteuning en samenwerking te stimuleren, doet Werkplaats immaterieel erfgoed **onderzoek naar** wie precies **de erfgoedgemeenschappen zijn** en hoe deze eruit ziet. Hierbij wordt er extra aandacht besteed aan het optekenen van actoren die ondersteuning bieden bij het levend houden van deze diverse en niet-tastbare tradities. *Wat zijn de noden en kansen binnen dit domein? Hoe kunnen we het netwerk rond orale tradities verder helpen versterken? Welke acties zijn er nodig en welke rol kan wie op zich nemen?*

Dit thesisonderzoek kan optioneel ook met een stage gecombineerd worden.

Periode:

Voorkeur 2025-2026

Voor wie?

- Studenten met een voeling voor erfgoed en praktijkonderzoek.
- Studenten erfgoedstudies, sociologie, geschiedenis, taal- en letterkunde, ...

Vragen? Contacteer shana@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be

De professionele erfgoedpraktijk

- Casestudies **immaterieel erfgoed & collectiebeherende instelling (museum, archief)**: hoe werkt een erfgoedinstelling bewust rond immaterieel erfgoed? Mogelijkheden als doorlichting van de werking, meedenken rond uitbouw immaterieel erfgoedwerking, formuleren van aanbevelingen (beleid, aanpak, scenografie, aanbod, vormgeving, evenement etc.)
- Immaterieel erfgoed is nog een jonge telg in de professionele erfgoedwerking. Sinds 2017 is de inzet van erfgoedorganisaties op immaterieel-erfgoedwerking structureel verankerd in het Cultureelerfgoeddecreet. Daarnaast zijn er ook projecten waarin immaterieel erfgoed centraal staat of betrokken wordt.
Met een vergelijkende studie van bv. de beleidsplannen van collectiebeheerders ikv immaterieel erfgoed kan onderzocht worden hoe dit zich aftekent in de ontwikkelingen in het veld.
Vergelijkende studie kan ook bv. ingaan op de evolutie tussen de beleidsplannen 2019-2023 in de cultureel-erfgoedsector en de nieuwe beleidsplannen voor periode 2024-2028.
Er kan ook vergelijkende studie gedaan worden tussen de deelsectoren (archieven, musea, erfgoedbibliotheken, dienstverlenende organisaties...), of m.b.t. de invulling van de erfgoedfuncties, de verhoudingen tussen projectwerking structurele werking rond immaterieel erfgoed, enzovoort.
- Casestudies **relatie tussen materieel en immaterieel erfgoed o.b.v. specifiek immaterieel erfgoedpraktijk(en)**
- De **rol** van erfgoedprofessionals (cultural brokers), erfgoedinstellingen, overheden voor immaterieel erfgoed: literatuur- en praktijkonderzoek
- Onderzoek naar participatief **documenteren van ICE**

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Intersectoraal werken rond immaterieel erfgoed

(Bestuurskunde, erfgoedstudies, cultuurmanagement...)

Intersectoraal werken is een belangrijk principe in immaterieel-erfgoedwerk. Maar in de praktijk is het lang niet altijd evident, en in het beleid ligt het vaak nog complexer met uiteenlopende beleidskaders, reglementen, jargon, financieringsvormen, ...

Maar Werkplaats immaterieel erfgoed timmert graag aan de weg!

Heb jij interesse in de vraag hoe we vanuit beleid en professionele erfgoedwerking kunnen helpen schotten overstijgen en bruggen slaan, met pakweg het domein van Welzijn, of Economie, of Natuur en Bos, of Landbouw, of Integratie en inburgering, ...?

Kom met ons méé bruggen bouwen door in te zoomen op de uitdagingen van bv. samenwerking met één specifiek beleidsdomein of meer algemene managementsonderzoek en -voorstellen rond intersectorale immaterieel-erfgoedwerking!

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be

www.werkplaatsimmaterieelerfgoed.be – www.immaterieelerfgoed.be

Immaterieel-erfgoedbeleid: erfgoedgemeenschappen centraal?

(Bestuurskunde, erfgoedstudies, cultuurmanagement...)

De toekomst van levend erfgoed ligt in mensenhanden: erfgoedgemeenschappen geven praktijken door van generatie op generatie. Soms gaat het vanzelf; soms is er meer nodig, dan komt het erfgoed onder druk. Met het onderschrijven van de 2003 Conventie, nam Vlaanderen het engagement op om immaterieel erfgoed te borgen. Daarbij is nog veel groeiruinimte. Het beleid is vandaag sterk geënt op ondersteuning via de professionele sector, maar een beleid waar erfgoedgemeenschappen centraal staan, empowert ook hun initiatieven. Vandaag vallen veel gemeenschappen uit de boot voor diverse beleidsinstrumenten. Binnen de huidige kaders vinden ze vaak geen gepaste financieringskanalen, na het wegvallen van de provinciale kaders en het hervormen van allerhande subsidiekanalen (zie Vlaamse Beleidsvisie immaterieel erfgoed, 2022, p.34). De komende jaren kan op dit vlak veel gebeuren, van impulsen tot structurele steun voor borging en acties, in allerlei grootte-orde, op maat van de noden van de erfgoedgemeenschappen en de inzet van het beleid. Scriptie-onderzoek en aanbevelingen hierbij zijn volop relevant en welkom!

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Immaterieel erfgoed, onderwijs en educatie

Doorheen de tijden geven mensen tradities, kennis en gebruiken door. Het immaterieel erfgoed dat mensen dragen, beoefenen en beleven, is zo continu ingebed in **leerprocessen**, doorheen ons hele leven. Het gaat om levend erfgoed dat we **aanleren, doen en weer doorgeven**.

Vandaar de grote aandacht die in **de UNESCO 2003 Conventie** -waarin de internationale gemeenschap de krachten bundelt voor het borgen van immaterieel erfgoed- uitgaat naar **educatie**. Al in de eerste paragrafen van deze internationale verdragstekst (artikel 2.3) wordt het belang van "overdracht, met name door formele en niet-formele educatie" aangehaald.

Sinds een aantal jaren exploreert UNESCO daarbij specifiek de plek van **het formele onderwijs** binnen die ruimere inzet om het immaterieel erfgoed van de mensheid duurzaam te borgen. Onderwijs kan een grote rol spelen bij het borgen van immaterieel erfgoed. En immaterieel erfgoed kan ook omgekeerd onderwijsprogramma's voeden, met het leren over, door en met immaterieel erfgoed.

In 2018 ging UNESCO met **pilootprojecten** van start om samen met o.m. leerkrachten en scholen **immaterieel erfgoed in curricula** te verweven en moedigt lidstaten aan om immaterieel erfgoed in te zetten in de klas. 'Education and transmission' werd ook als het eerste van 8 thematische clusters vooropgezet in het 'Overall Results Framework' dat in 2018 werd goedgekeurd bij de Conventie (een gezamenlijk kader voor de koers van het beleid rond immaterieel erfgoed in alle lidstaten). Het is zonneklaar dat de inzet op het verbinden van immaterieel erfgoed met Onderwijs en Educatie de komende jaren enkel zal groeien. In de **vernieuwde Vlaamse beleidsvisie voor immaterieel erfgoed (2022) is het versterken van de integratie van immaterieel erfgoed binnen onderwijs** alvast als één van de uitdagingen voor het komende decennium ingeschreven.

In Vlaanderen staan we in het onderwijsveld rond immaterieel-erfgoededucatie aan het prille begin. Daar kunnen we de komende jaren vele stappen zetten.

Daarnaast is er uiteraard ook een bijzonder breed en rijkgeschakeerd speelveld waar niet-formele (cultuur- en erfgoed)educatie, levenslang en levensbreed leren kunnen floreren, denk aan jeugdwerk, sociaal-cultureel volwassenenwerk, alles wat gebeurt in het erfgoedveld bij musea, verenigingen, ...

Hoe kunnen we in Vlaanderen optimaal rond de inzet op educatie aan de slag gaan in de komende jaren? Welke doelen, prioriteiten, en aandachtspunten kunnen we stellen? Hoe kan integratie van immaterieel erfgoed in het huidig curriculum vorm krijgen? Wat kunnen we leren over onderwijs en educatie uit de UNESCO rapportage die in 2021 opgemaakt werd in

Vlaanderen en in de rest van Europa? Wat kunnen we leren uit bestaande (pilot)projecten en praktijken rond immaterieel erfgoed en educatie, in Vlaanderen of internationaal? Waar liggen nog kansen?

Algemeen onderzoek, veldonderzoek, specifieke deelstudies en casestudies zijn volop welkom!

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Ambacht als onderzoek: een Phd in Crafts?

Het [Crafting Futures project](#) doet onderzoek naar de toekomst van ambacht, ambachtelijke kennis en knowhow en dit vanuit verschillende perspectieven waarbij educatie, opleiding en onderzoek een cruciaal onderdeel vormen.

Terwijl onderzoek in de kunsten en design ondertussen ingeburgerd zijn, is dit veel minder het geval voor ambacht, wat dan weer haaks staat op de toenemende maatschappelijke aandacht en appreciatie voor ambachtelijke maakprocessen in het kader van ecologische duurzaamheid, sociale inclusie, duurzame economie, innovatie, etcetera.

Het doctoraat in de kunsten is de hoogste universitaire graad gericht op musici, kunstenaars en ontwerpers die sinds 2004 bestaat in Vlaanderen. In het doctoraat in de kunsten wordt praktijkgericht onderzoek gekoppeld aan theoretisch onderzoek met de bedoeling dat beide elkaar wederzijds versterken. De aanpak en insteek is dan ook beduidend anders dan puur wetenschappelijk onderzoek aan de universiteiten.

Vanuit Crafting Futures stellen we de vraag of en hoe onderzoek rond, over en door ambachten ook een plaats kan vinden binnen deze praktijk-gerichte aanpak en welke vorm dit kan aannemen.

We zijn op zoek naar mastertheses die rond deze kwestie willen werken door een **kwalitatieve studie te voeren naar internationale voorbeelden van bestaande PhD trajecten rond craft research of craft sciences**. Wie zijn de onderzoekers, wat zijn de thema's of tendenzen die aan bod komen in het onderzoek? Vanuit welke filosofie of cultuur zijn de opleidingen opgericht, in welk departement zijn ze ingebed en wat zijn de verschillende benaderingen?

De precieze insteek kan verder in onderling overleg afgestemd worden.

Vanuit dit onderzoek heb je de kans om impact te maken op een veld en mee aan de start te staan van de ontwikkeling van craft-based onderzoek in Vlaanderen.

Je onderzoek zal deel uitmaken van **Crafting Futures**, een project van Universiteit Antwerpen en KU Leuven, samen met de Werkplaats immaterieel erfgoed, KASK, Sint Lucas en de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten.

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be en ils.huygens@uantwerpen.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Toerisme en immaterieel erfgoed

Culturele tradities en gebruiken worden graag gepromoot als bestemmingen voor toeristen, zij het lang niet altijd met 'erfgoedbewustzijn'. Denk aan wielertoerisme, culinair genieten van bier uit micro-brouwerijen, friet en artisanaal gemaakte chocola of mattentaart, Brugs kantwerk als uithangbord of souvenir.

Vanuit de betrokkenen bij immaterieel erfgoed is er vaak ook interesse in toeristische ontwikkelingen wanneer bijvoorbeeld een praktijk wordt ingeschreven op de Inventaris Vlaanderen, of op een UNESCO-lijst.

Toerisme kan immaterieel-erfgoedpraktijken kansen bieden, maar (massa)toerisme kan ook schaden. Hoe vind je een balans tussen het ontwikkelen van toerisme en het koesteren en voortleven van immaterieel erfgoed? Hoe kun je het welzijn van de betrokken gemeenschap beter vrijwaren? Het zoeken naar dat evenwicht en goede samenwerking zijn belangrijk voor duurzame ontwikkelingen in toerisme én erfgoed. Het is in lijn met de principes van 'Reizen naar Morgen', en evenzo in lijn met het duurzaam borgen van immaterieel erfgoed.

Voortbouwend op de visie, werkvormen en netwerken voor duurzaam immaterieel-erfgoedtoerisme wordt gewerkt naar toonaangevende en inspirerende praktijkontwikkeling, versterkende dialoog en samenwerking rond duurzaam toerisme met immaterieel erfgoed. Met jouw scriptie-onderzoek kan je hieraan bijdragen:

- Onderzoek naar praktijk en beleid voor **(duurzaam) toerisme** en immaterieel erfgoed: hoe krijgt dit vorm in Vlaanderen?
- Onderzoek naar de bestaande **impact van toerisme** op immaterieel erfgoedpraktijken in Vlaanderen
- Onderzoek naar **toeristische valorisatie** van immaterieel erfgoed in Vlaanderen en **vermarketing** van ICE(-elementen) die bv. erkend zijn op Inventaris Vlaanderen, UNESCO lijsten, ...
- Onderzoek naar de mogelijkheden met **de Erfgoedapp** i.k.v. immaterieel-erfgoedtoerisme- en ontsluiting
- Onderzoek i.k.v. **ontwikkeling en ontsluiten van content over immaterieel erfgoed i.k.v. het Virtueel museum van Vlaanderen.**
- ...

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Op het snijvlak van immaterieel erfgoed en welzijn

Reminiscentieprojecten met mensen met dementie vinden al heel wat jaren plaats in de erfgoedsector. In het Verenigd Koninkrijk is 'cultuur op doktersvoorschrift' stilaan ingeburgerd. De stad Brussel begon in het najaar van 2022 met een proefproject hierrond. In Vlaanderen zijn de eerste academische onderzoeken rond welzijn en cultureel erfgoed gestart. Kortom 'culture as cure', als therapie, of op z'n minst als pijnstillers voor wie het psychisch moeilijk heeft, zit in de lift.

Maar ook algemeen mentaal welbevinden is belangrijk. Werkplaats immaterieel erfgoed focust met een werkingslijn rond welzijn en immaterieel erfgoed daarom niet louter op immaterieel erfgoed als vorm van therapie of preventie. We zien immaterieel-erfgoedbeleving als een pijler in het uitbouwen van een zinvol leven, in verbinding met anderen. Hoe immaterieel erfgoed samenhangt met menselijk welzijn is ook een thema van duurzame ontwikkeling, en wordt door UNESCO naar voren geschoven als aandachtspunt.

We verwelkomen onderzoek op het snijvlak van immaterieel erfgoed en welzijn, zowel in de Vlaamse context als met een internationaal perspectief. Onderzoek hoe immaterieel-erfgoedbeoefenaars mentaal welzijn ervaren kan volop bijdragen aan een beter inzicht. Het kan nieuwe kennis en praktijkvoorbeelden aanreiken aan de erfgoed-, cultuur- en welzijnssector.

Voorbeelden

- Onderzoek naar de wijze(n) waarop immaterieel erfgoed bijdraagt tot mentaal welzijn
- good practices uit immaterieel erfgoed onderzoeken
- onderzoek met een proeftuin rond immaterieel erfgoed (vb. rond ambachten) in de geestelijke gezondheidszorg
- onderzoek naar het thema rouw en rouwrituelen, met praktijkvoorbeelden, interviews,...

Algemeen onderzoek, veldonderzoek, specifieke deelstudies en casestudies zijn volop welkom!

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Immaterieel erfgoed & Sociaal-cultureel Werk

Verkenning van mogelijke raakvlakken en mogelijke win-wins (alsook eventuele drempels) tussen immaterieel erfgoed en de werkingen in de sociaal-culturele sector / SCW organisaties in de 4 werksoorten: de verenigingen, Vormingplus-centra, landelijke vormingsinstellingen, en de bewegingen.

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Bouwen, architectuur en ruimtelijke vormgeving met oog voor immaterieel- erfgoedpraktijken

Hoe kan de vormgeving van (publieke of openbare) ruimte, bv. in het kader van stadsvernieuwingsprojecten en bouwprojecten, het floreren van immaterieel erfgoedpraktijken een plaats geven?

Internationaal beginnen overheden, stadsplanners, architecten... aandacht voor immaterieel erfgoed in de ruimtelijke ontwikkeling mee te nemen.

Zo wordt het denken over bv. ruimte voor streetfood, ambachtelijke activiteiten of ateliers, performance in de open ruimte, kermissen, markten of circus, verhalenvertellers, trajecten van stoeten en optochten, skatecultuur, woonwagencultuur, enzovoort steeds meer ook gecapteerd in wereldwijd groeiend bewustzijn van de waarde en het belang van immaterieel erfgoed in ons samenleven, en in duurzame (toeristische, economische ...) ontwikkeling, in place-making, urban regeneration enz

Er liggen diverse mogelijkheden voor het uitwerken van thesisonderzoek: algemene verkenning van dit thema in een internationaal perspectief, verkenning van interessante praktijkvoorbeelden uit diverse contexten (bv. focussend op rurale of op grootstedelijke contexten, of andersom bv. focussend op specifieke erfgoedpraktijken (bv. hoe wordt in diverse voorbeelden ruimte gemaakt voor vakmanschap in stadsvernieuwing en welke rol speelt het immaterieel-erfgoedparadigma daar al dan niet bij vandaag, waar liggen knelpunten en kansen, ...?). Ook voorstellen voor het uitwerken van gerichte cases en onderzoek specifiek rond praktijken en ruimtelijke omgeving in Vlaanderen en Brussel verwelkomen we met groot enthousiasme.

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Immaterieel erfgoed en diversiteit: historisch, etnologisch, sociaal-cultureel ... onderzoek

- Onderzoek naar de beleving van immaterieel erfgoed bij een specifieke gemeenschap: bv. bij jongeren, groepen met een migratieachtergrond etc.
- Onderzoek naar omgang (beleving, effecten ...) en evolutie m.b.t. immaterieel erfgoed in specifieke context: immaterieel erfgoed i.k.v. stedelijke context, ICE i.k.v. leven op het platteland ...
- Onderzoek naar **toepassingen van mondelinge geschiedenis methodes** in de context van het documenteren en borgen van immaterieel erfgoed: hoe kan je dit aanpakken? Zijn er goede voorbeelden? Welke aanbevelingen voor toekomstige inzet van mondelinge geschiedenis i.k.v. immaterieel erfgoed? ...
- Onderzoek naar **dynamische evolutie** van tradities, **hybriditeit** van tradities, (de ontwikkeling van) **'nieuw' immaterieel erfgoed** in Vlaanderen: bv. nieuwe tradities, tradities die veranderen onder invloed van migratie, integratie, edm)

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

(Inter)nationaal immaterieel erfgoedbeleid

- Vergelijkende studie van het Vlaams **immaterieel erfgoedbeleid met beleid in Wallonië en in de buurlanden**. Hoe wordt de implementatie van de Unesco Conventie 2003 in beleidspraktijk vertaald in de verschillende landen? Waar liggen raakvlakken en waar verschillen? En wat zijn hiervan de implicaties?
- Immaterieel erfgoedbeleid op **lokaal en regionaal niveau**: Welke plek krijgt immaterieel erfgoed momenteel binnen een lokaal beleid? In welke mate dringt het Vlaams beleid al dan niet door op lokaal niveau? Onderzoek naar omgang met immaterieel erfgoed i.k.v. stadsontwikkeling, urban management, plattelandsbeleid, e.d.m.
- Immaterieel erfgoed op **Europees niveau**: hierbij zijn opnieuw diverse insteken mogelijk. Bijvoorbeeld case-studies van grensoverschrijdende samenwerking rond ICE in Europa (vb. rond een ICE-element als kantklossen, kermiscultuur, woonwagengedrag ...); studies rond gedeelde uitdagingen als inventarisatie, digitale platforms, standaarden, e.d.m.; studie naar de ontwikkeling van Europees beleid en programma's (fondsen, projecten ...) op Europees niveau in verhouding tot ICE ...
- Verkenning van mogelijke **cross-overs tussen bestaand internationaal beleid van de Unesco 2003 Conventie en andere beleidsdomeinen**:

enkele mogelijke pistes.

- creatieve industrie : de Unesco 2005 Conventie voor de bescherming en promotie van de diversiteit van culturele uitdrukkingen;
- documentatie en archief: Unesco Memory of the World Programma
- musea: Unesco 2015 Aanbeveling omtrent bescherming en promotie van musea en collecties

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Ethiek en rechten in relatie tot immaterieel erfgoed

- **Ethische principes voor beleid en werking rond immaterieel erfgoed:** in 2016 schoof Unesco 12 ethische principes naar voren voor het werken rond immaterieel erfgoed. Hoe kwam Unesco tot deze principes? Waar staan ze voor? En hoe kunnen deze verder naar het beleid en de praktijk in Vlaanderen vertaald worden? Hoe pakt men dit in andere landen aan? Een desktop studie, in combinatie met praktijkverkenning in Vlaanderen en het buitenland.
- **Controversieel immaterieel erfgoed:** Dierenrechten, mensenrechten, evoluerende wetgevingen, verschuivende normen en gevoeligheden rond bv. ecologie, gezondheid, samenleven in diversiteit ... Immaterieel erfgoed leeft en staat voluit in de maatschappij. Een steeds veranderende en steeds meer geconnecteerde maatschappij die ook met steeds grotere bril kijkt naar alles wat zich afspeelt in het publieke domein. Dit heeft onherroepelijk ook een impact op erfgoed - hoe het evolueert; en een impact op de 'erfgoedgemeenschap'
  - hoe mensen het doen en beleven. Een onderzoeksthema met vele mogelijke invalshoeken: een specifieke case (vb. carnavalsstoeten, Zwarte Piet, ganzenrijden, biercultuur, pijproken, vuurwerk ...), topic (vb. dierenrechten, mensenrechten, evoluerende wereldbeelden, gezondheid, etc.), of meer praktijkgerichte insteek naar de omgang hiermee.
- Studie van (de evolutie alsook de impact van) Vlaamse en internationale **wet- en regelgeving** met raakvlakken aan ICE of één van de 5 domeinen van ICE: meerdere topics mogelijk. Voorbeeld: Immaterieel erfgoed en intellectuele eigendom, regelgeving omtrent event- organisatie, omtrent dierenwelzijn, verdovende producten, ambulante verkoop, onderwijs, certificering van opleiding/vakmanschap ...

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Digitalisering immaterieel erfgoed

De alomtegenwoordige digitale transformatie heeft invloed op vele facetten van cultureel-erfgoedwerking. Voor het borgen van immaterieel erfgoed bieden digitale en technologische omwentelingen de kans om immaterieel-erfgoedpraktijken in kaart te brengen, ze op een dynamische en geïntegreerde manier te presenteren, erover te communiceren, allerlei kruisverbanden en -verwijzingen in beeld te brengen, enzovoort. Een krachtig digitaal platform voor immaterieel erfgoed in Vlaanderen - immaterieelerfgoed.be - vormt hierin de spil.

Daar komen wel allerlei technische en ethische uitdagingen bij kijken.

Immaterieel erfgoed is dynamisch en verandert en evolueert voortdurend. Digitale werkingen rond immaterieel erfgoed worden geacht deze dynamiek te kunnen capteren. Ook is het belangrijk dat de betrokkenen (beoefenaars, traditiedragers,...) van dit levende erfgoed in alle digitale processen medezeggenschap kunnen hebben. Dit is echter niet eenvoudig te realiseren binnen de bestaande digitale systemen en processen rond erfgoed.

In 2024-2028 gaat immaterieelerfgoed.be verder innoveren, verbeteren en groeien om aan deze en andere noden van de uiteenlopende (toekomstige) gebruikers tegemoet te komen.

hier komen heel wat vragen bij aan bod. Interesse om met jouw onderzoek voor je thesis of eindwerk bij te dragen aan de ontwikkelingen rond immaterieel erfgoed en digitalisering?

- **Onderzoek naar immaterieel erfgoed en digitale standaarden:**

bestaande standaarden of standaarden in ontwikkeling voor de beschrijving van erfgoed (bv. OSLO en CIDOC-CRM) en thesauri (bv. AAT, Iconclass, schema.org) voor het verrijken van de erfgoedmetadata zijn vaak met moeite of niet toepasbaar op immaterieel erfgoed. Verder onderzoek is dan ook volop aangewezen.

Studiewerk rond open data, (uitwisselings)standaarden, auteursrechten en licenties, (inter)nationale best practices, ...

- **Onderzoek naar de digitale werking van immaterieelerfgoed.be**

bv. gebruikersonderzoek o.b.v. interviews, observatie-sessies, bevragingen en heatmapping voeren

- **Immaterieel erfgoed en nieuwe digitale technologie:** casestudies waarbij verkend wordt hoe nieuwe technologie ingezet kan worden in functie van de transmissie van immaterieel erfgoed (vb. dans, ambachten etc.)
- ...

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Communicatie en journalistiek

- **Immaterieel erfgoed en media:**

hoe en waar wordt immaterieel erfgoed vandaag de dag voorgesteld in de media?
Welke impact heeft de voorstelling op de perceptie over dit erfgoed? En hoe kan de erfgoedsector hierop inbreken?

- Visuele **analyse van promotievideo's van** UNESCO erkende erfgoedpraktijken uit vlaanderen .

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Immaterieel erfgoed in kunstcreatie en audiovisuele opleidingen

- Immaterieel erfgoed als thema in de kunstcreatie: onderzoek naar makers die immaterieel erfgoed als thema hebben in hun creatie, inspiratie halen uit ICE methodes, vormtaal, edm. Wat kunnen we daar uit leren?
- Voor radio en andere audiovisuele opleidingen: Een podcastserie over immaterieel erfgoed, documentaire over immaterieel erfgoed, fotografie, ... rond immaterieel erfgoed praktijken, beoefenaars, erfgoedgemeenschappen, traditie, verandering en evolutie,

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Immaterieel erfgoed en duurzaamheid

- **Onderzoek naar immaterieel erfgoed in relatie tot de Sustainable Development Goals** i.k.v. de VN Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling: verschillende insteken zijn hierbij mogelijk. Denk bijvoorbeeld aan het verzamelen en onderzoeken van bestaande cases in de 17 SDG velden, het opzetten van praktijkonderzoek rond nieuw op te starten initiatieven rond de SDG's met actieve partners in immaterieel erfgoed ...
- **Immaterieel erfgoed en duurzaam ondernemen:** Wat kan duurzaam ondernemen in het licht van (een beleid rond het) borgen van immaterieel erfgoed betekenen? Zijn er cases waar we uit kunnen leren (bv. in creatieve economie, micro-economie, duurzaam toerisme ...)? Welke drempels zijn er? Welke kansen zijn er, en hoe kan duurzaam ondernemerschap in ICE versterkt worden? Welke rol hebben de lokale en Vlaamse overheid hierbij? Een verkennende studie.

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.

Dataverzameling en -monitoring rond immaterieel erfgoed in Vlaanderen

Datamonitoring in het kader van de beleidsvisie immaterieel erfgoed en het UNESCO Overall results framework.

Werkplaats immaterieel erfgoed volgt als organisatie voor immaterieel erfgoed de ontwikkeling van het beleidsveld immaterieel erfgoed op. Aan de hand van de vernieuwde beleidsvisie immaterieel erfgoed en het Unesco Overall Results framework ga je, onder begeleiding van coördinator Jorijn Neyrinck, aan het werk om een set indicatoren te formuleren die we in Vlaanderen structureel kunnen monitoren om de evoluties in dit beleidsveld te documenteren en te kunnen evalueren. In het kader van je praktijkproject kan je een doorlichting van beide kaders doen, alsook eventueel een benchmark in andere Europese landen, hoe daar aan dataverzameling rond immaterieel erfgoed wordt gedaan, om finaal te komen tot de formulering van een haalbare set relevante indicatoren om het komende decennium op te volgen.

Contacteer ons via info@werkplaatsimmaterieelerfgoed.be. Samen maken we de vraagstelling en aanpak concreet.